

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ. ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਲਾਹੌਰ, ਲਿਮਿਟਡ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

59 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 136

11 ਅਕਤੂਬਰ, 1961

ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ (1872 ਦਾ IX)— ਸੈਕਸ਼ਨ 238— ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ— ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ- ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ— ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਗਾਹਕ —ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ- ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ- ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੋਵੇ- ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX)- ਅਨੁਛੇਦ 36, 95 ਅਤੇ 120- ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਕਰ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ- ਕੀ ਅਨੁਛੇਦ 36, 95 ਅਤੇ 120 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਪਣੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇਨਕੌਰਪੋਰੇਟਿਡ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਚਾਬੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਲਾਕਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਚਾਬੀ ਦੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਫਿਰ ਬੈਂਕ ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਕਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲਾਕਰ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 36 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 95 ਜਾਂ 120 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਛੇਤਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚਾਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਅਤੇ ਲਾਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗਲਤੀ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਸੱਦਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਸੱਦਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

31 ਮਾਰਚ, 1959 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 23,993-4-0 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

ਐਚ.ਆਰ. ਸਵਹਨੀ ਅਤੇ ਕੇ.ਸੀ. ਨਈਅਰ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਲ.ਡੀ. ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਸ਼ਮਾਇਰ ਚੰਦ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.— ਇਹ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ (1959 ਦੀਆਂ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 136, 137, ਅਤੇ 138) ਤਿੰਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਪਏ 23,993-4-0, ਰੁਪਏ 16,509 ਅਤੇ ਰੁਪਏ 11,055 ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੀਲਾ ਵਤੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਮਵਾਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਜਲੰਡੂਰ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਲਾਕਰ ਕੈਬਨਿਟ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ (1959 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 136 ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 223 'ਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ.2 ਅਤੇ ਪੀ.2/ਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ)। ਵਾਲਟ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਿਗਰਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਨਲੀਜ਼ਡ ਲਾਕਰਾਂ ਦੀ ਮਾਸਟਰ-ਕੁੰਜੀ ਅਤੇ ਚਾਬੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਦੋ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਾਕਰ ਚਲਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਲਾਕਰ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਤਾਲੇ ਬਦਲਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸੇਫ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਬੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਬੀ ਲੇਖਾਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ (ਪੰਨਾ 180 'ਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ.25), ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਨਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜਲੰਦੂਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿੱਚ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ।

ਤਿੰਨੋਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲਾਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗਾਇਬ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਲਾਕਰ ਕੈਬਨਿਟ ਉੱਤੇ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਸੀ। ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੇਫ ਵਿੱਚ। ਰੱਖਿਅਕ ਦੀ ਚਾਬੀ ਵੀ ਸਾਰੇ ਲਾਕਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲਾਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਲਮੀਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਲਮੀਰਾ ਦੀ ਚਾਬੀ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੀਵਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਬੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਚਾਬੀ ਦੀ

ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ, ਮੈਨੇਜਰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਪਾਕ ਮਨਸੂਬੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦਰੇਜ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤਾਲੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਭੇਜੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੀਆਂ ਧੋਖਾਧੜੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਖ਼ਰਾਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ, ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 238 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ:-

(1) ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਸਟਡੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਹੀ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਿਗਰਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਢਿੱਲ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ

(2) ਮੈਨੇਜਰ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਕਰ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।

(3) ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਢਿੱਲ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

(4) ਬੈਂਕ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ, ਮੈਨੇਜਰ, ਨੂੰ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਓਮਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ (1) 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਕ ਹਮਾਯੂੰ ਅਖਤਰ, ਜੋ ਮਾਲਖਾਨੇ ਦਾ

ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਟੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ, ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਡੀਸਨ ਅਤੇ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ, ਜੇਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਹਮਾਯੂੰ ਅਖਤਰ ਦੁਆਰਾ ਗਬਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਕੰਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੇਲਰ ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਅਰਧ-ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਓਨੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸੂਝਵਾਨ ਆਦਮੀ ਨੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਮਾਲ ਦੀ ਖੁਦ (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1937 Lah.572

ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਬੋਝੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਲਖਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਚੈਸ਼ਾਇਰ ਬਨਾਮ ਬੇਲੀ (2), ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਅਫਰੀਕਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਸਾਕਾ ਓਵੇਡੇ (3), ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਲਈ ਆਵੇਗਾ, ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਿਥ ਦੇ ਲਾਅ ਆਫ ਮਾਸਟਰ ਐਂਡ ਸਰਵੈਂਟ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਂਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਲੋੜੇ ਬੇਲੀ ਸਨ। ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਮੇਘ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸੂਝਵਾਨ ਆਦਮੀ ਨੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹੈ ਬੰਬੇ ਬਰਮਾ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਅਤੇ ਬਰਮਾ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਿਡ (2) ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਊਂਸਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, ਬਰਵਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਬੈਂਕ (3) ਅਤੇ ਮੈਕੇ ਬਨਾਮ ਦਿ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਨਿਊ ਬਰਨਸਵਿਕ (4) ਵਿੱਚ ਵਿਲਜ਼ ਜੇ. ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰੂਦ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਰਵਿਕ ਬਨਾਮ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਬੈਂਕ (3) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੰਗਲਿਸ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਬੈਂਕ) ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਜੇ.ਡੀ. ਨੂੰ ਓਟਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਾਹਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਾਹਕ ਵੱਲੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਓਟਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੈਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ "ਇਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ.ਡੀ. ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਦਾ 12,000 ਪੌਂਡ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਮੁਦਈ ਨੂੰ (2) (1905) ਆਈ.ਕੇ.ਬੀ. 237

(3) 1955 ਏ.ਸੀ. 130

(1) 90 ਪੀ.ਆਰ. 1900

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 4 Cal.116

(3) ਐਲ.ਆਰ. 2 Exch. 259

(4) ਐਲ.ਆਰ. 5 ਪੀ.ਸੀ.394

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ 1,227 ਪੈਂਡ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਓਟਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ; ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸਾ, 2,676 ਪੈਂਡ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਓਟਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਜੇ.ਡੀ. ਦੇ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਆਨਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਡੀ. ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ 2,676 ਪੈਂਡ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੈਸੇ ਲਈ ਗਲਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਿਊਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੈਂਕ, ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਲਸ, ਜੇ. ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:-

"ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ, ਨੌਕਰ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੀ ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਗੁਪਤਤਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-
 "ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਇਨ ਲੋਇਡ (ਪਾਪਰ) ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੇਸ, ਸਮਿਥ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (1) ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ"। ਉੱਥੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ, ਜੋ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਨੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਲਰਕ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਫਰਮ ਦਾ ਕਨਵੈਂਸਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਫਰਮ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਫਰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਰਲ ਲੋਰਬਰਨ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹਨ:-

"ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਧਾਰਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਲਈ ਲੱਭਣਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਲਰਕ ਨੂੰ ਡੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਕਨਵੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ

(1) 1912 ਏ.ਸੀ. 716

ਦੁਆਰਾ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਫਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ- ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ- ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਲਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਵਿਲਸ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਐਕਸਚੈਂਜਰ ਚੈਂਬਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਲ ਆਫ ਹੈਲਸਬਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ, "ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ," ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੀ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਅਫਰੀਕਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਾਕਾ ਓਵੇਡੇ (1) ਵਿੱਚ, ਆਮ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ, ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਸੜਕ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਸਾਮਾਨ, ਅਤੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਕਰ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲੋਇਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੈਸ਼ਾਇਰ ਬਨਾਮ ਬੇਲੀ (1) ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਓਮਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਸਾਫਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਰਹੁਮ ਦੀ ਗੱਡੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਸਾਫਰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਨੌਕਰ ਨੇ ਸੰਘੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਰਹੁਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਕਾਫ਼ੀ ਅਨੁਕੂਲ ਸਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸ਼ੇਰਜਾਨ (1) 1955 ਏ.ਸੀ. 130

(1) (1905) ਆਈ.ਕੇ.ਬੀ.237

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 Lah. 572

ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਅਲੀਮੁੱਦੀ (3) ਵਿੱਚ ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਭਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (4) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਨਾ 519 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:-

"ਇਹ ਕੇਸਾਂ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਉਸਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਲਜ਼ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਵਿਕ ਬਨਾਮ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਬੈਂਕ (5) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਗਲਤ-ਸ਼ੱਕਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ' ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਲੋਇਡ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਰਜੀ ਜੇ. ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੀਨਾ ਬੰਧੂ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਮੋਲਾ (2) ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ 2 ਤੋਂ 4, ਜੋ ਕਿਸਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ

ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ, ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ। 2 ਤੋਂ 4 ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੀਮਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਲੱਕਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (3) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਮਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (4) ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਬੈਂਕ ਦੇ

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 43 Cal. 511

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 36 Cal. 647

(5) ਐਲ.ਆਰ. 2 Exch. 259

(1) 1912 ਏ.ਸੀ. 716

(2) 68 ਆਈ.ਸੀ.439

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 36 Cal. 647

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 Lah. 572

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਬਾਕਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਸਪੋਰਸੇਮ ਬਨਾਮ ਫਸਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪੋਲਸਬੋ (5) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਓ-ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਬਾਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀ। ਬਲੇਅਰ ਬਨਾਮ ਰਿਲੇ (1) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਬਾਕਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਕਸਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਰਾਊਨਿੰਗ, ਜੋ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਕਸੇ ਅਤੇ ਸਮਗਰੀ ਸੌਂਪਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚਾਬੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਸੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਮਾਸਟਰ ਕੁੰਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਹੀਓ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਕਸ-ਹੋਲਡਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ। ਬੈਂਕ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਿ ਇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੇਫ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸਟੀਡ, ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ (2) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਲਰ ਕੋਲ ਬਕਸੇ ਦੀ ਚਾਬੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਬਲੇਕਸਲੇ (1) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇਨਕੌਰਪੋਰੇਟਿਡ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੁਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) 233 Pacific Reporter 641

(1) 175 ਐਨ.ਈ.ਆਰ. 210

(2) 95 ਐਨ.ਈ.ਆਰ. 973

(3) 42 Ohio. St. 645

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਕਿ ਬੇਲਰ ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 148 "ਜ਼ਮਾਨਤ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ, ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਲੋਕ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ (8ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਮਰਹੂਮ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸਟੋਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕਲਾਸੀਕਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਰੋਮਨ ਸਿਵਲ ਲਾਅ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਨਾ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਚਾਬੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜੇ ਲਾਕਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਾਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਜਿਸ ਬੈਂਕ ਦਾ ਲਾਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਬੇਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਕਰ ਦੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਪੰਨਾ 194 'ਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ.12)। ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਰ 17 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ "ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਆਦਿ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।" ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਰਥਹੀਣ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਮਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਨਿਊਯਾਰਕ, (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਨੰ. 17 ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 9 ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ

(1) 1952 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 102

ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸਾਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹਮਲਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਹਰ ਵਾਰ ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ, ਜੋ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 18 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਲਾਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜੋ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 16 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ (ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 16/3) ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੂਚੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸੂਚੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਜ ਨਾਥ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 9) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ (ਪੰਨਾ 123) ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਮੂਲ ਸੂਚੀਆਂ ਜੋ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸਿਵਾਏ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਆਦਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਮੁਢਲੀ ਸੂਚੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਦਈ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਲਾ ਇਹ ਤੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕੁਝ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 8 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਗਿਆਪਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਇਹ ਕਿ ਸਟਰਾਂਗ ਰੂਮ ਅਤੇ ਲਾਕਰਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕਿਵੇਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਸੀ, ਜੋ ਗਲਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 36 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਫੈਸੈਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਗਲਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਇਹ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਭਰੋਸਾ ਦਾਅਵੇ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ, ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲੀਵਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੇਜਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਲਾਕਰ (ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7) ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵੈਲਰੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਗਲਤ-ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਲੀਵਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਇਸ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਲਾਕਰ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਤਾਲਾ ਵੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ:-

"ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

"ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ-ਫਹਿਮੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬੈਂਕ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਵਾਲਟ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਕਰ ਕੈਬਨਿਟ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਕਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਕਰ ਨੰਬਰ 1651 ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੀਵਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਤੱਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗਲਤੀ, ਗਲਤ-ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਗੌਲੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀਨੋਨਾਥ ਕਰਮੇਕਰ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸਿੱਧਾਂਤ ਨਾਗੱਪਾ ਦਿਵਾਤੇ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਸਾ ਰਾਮਚੰਦਰਸਾ ਕਬਾੜੀ (2), ਅਤੇ ਜਮਸ਼ੇਤਜੀ ਨਸਰਵਾਨਜੀ ਗਿਨਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਰਜੀਭਾਈ ਨੌਰੋਜੀ ਅੰਕਲੇਸਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਕੋ ਇਕ ਕੇਸ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ

ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਮਸੂਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟਰਾਮਵੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹੰਸਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4) ਦੇਹਰਾ ਦੂਨ ਮਸੂਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟਰਾਮ ਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਿਲਟੀ ਸ਼ਾਹ ਗਿਲਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਬਿਲਟੀ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਿਲਟੀ ਸ਼ਾਹ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇੱਕ ਰਘੂ ਮਲ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲਟੀ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਨੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਬਨਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਟੀ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਘੂ ਮਲ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਨੇ ਰਘੂ ਮਲ ਦੇ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ (1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 25 Cal. 49

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1943 Bom. 419

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 37 Bom. 158

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 All. 995

ਸੀ। ਆਲਸੇਪ ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਲਈ ਰਘੂ ਮੱਲ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਜਿਊਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਛੇਦ 120 ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਛੇ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁਛੇਦ 36 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਕਰ ਸਮਝੌਤੇ (ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ. 12) ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟੱਟ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਲਾਕਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਲਾਕਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਬੇਲਰ ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੁਛੇਦ 36 ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਸੱਦਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਸੀਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ (ਜਾਰਵਿਸ ਬਨਾਮ ਮੋਏ. ਡੇਵਿਸ, ਸਮਿਥ, ਵੈਂਡਰ-ਵੈਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1), ਅਤੇ ਅਵਾਰਨ ਕੁੱਟੀ ਬਨਾਮ ਚੈਰੀ-ਯੋਕਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2))। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇਤਛਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ, ਸਮਝੌਤੇ (ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ.-12) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਂਕ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਲਾਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹੂ ਲਾਲਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਰਘੂਵੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੰਮ ਸੀ, ਵਾਲਸ਼ ਜੇ. ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਨਹੀਂ

(1) (1936) ਆਈ.ਕੇ.ਬੀ.399

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1953 Mad. 480

(3) 94 ਆਈ.ਸੀ. 336

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਨੁਛੇਦ 49 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੈਰਾਇਣ ਚੇਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਵੀਚਾ ਚੈਤਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

“ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਗਲਤ ਸੁਤੰਤਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਨੁਛੇਦ 36 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ 95 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) 21 ਆਈ.ਸੀ. 65

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ: ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,